

hogy Isten munkatársai legyünk. Ha a nyári munkába beleadjuk szívünket, lelkünket is, bővizű kútjaink lesznek a lélek mezején. A beállott újév elején minden jótét lélek tervet készít magának, tudja, mit vár tőle a föld és földi testvérei. Nemes elhatározásainkat áldja meg az Isten.

Végül van három kútja az ősznek is. Jó inni a hálaadás kútjából, a szeretet forrásából.

Csalódások azonban itt is érhetnek. Van, akit a bőséges istenáldás elbizakodottá tesz: „Egyél, igyál én lelkem, mert sok esztendőre eltett javaid vannak.” Keserűvizű tó lehet a telhetetlenségből is és a pazarlásból is. Leginkább akkor keseredik el a lelkünk, ha gyenge termést hozott őszire a termő talaj. Az év első napján nem láthatunk előre, nem nézhetünk be most őszi kútjainkba, de bármily keserű is lenne életünk, Istennek mindenképpen hálával kell adoznunk, és bármily dús volt az aratás és a szüret, megfeledkezni Istenről nem szabad. Az Isten és emberszeretet kell betöltse az őszi kutak mellett a lelkeket. Ha Isten reményünk felett megáldana, arra kell gondolnunk, hogy a jó termést Isten nem egy esztendőre adta, s a bölcs takarékossgot kell gyakorolnunk már a szüret után.

A lélek gyümölcsei: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, szelídség, hűség, mértékletesség. Tavasszal ezeknek a lelki kincseknek a magvait vessük, nyáron ezeket gyarapítsuk, gondozzuk, ápoljuk. Így cselekedte ezt a mi nagy magvetőnk, Jézus. Ő legyen a mi példaképünk egész esztendőben. Nincsen szebb jelenet az Újtestamentumban, mint mikor Jézus jelenik meg a szamáriai kútnál, és azt tanítja: az Isten lélek, s akik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják. Ez az a lelki varázspálca, melyet sokszor a felekezeti és faji torzsalkodás Mára-vizébe kellene dobni, hogy édesedjék a hit vize, hogy tartsuk tisztelőben egymást, mert minden ima Istenhez talál, ha azt lélekben és igazságban mondjuk el.

A zsidó nép Kánaánt kereste negyvenéves vándorútján, -mi ebben az évben is Istenországát keressük és munkáljuk, hogy mind a tizenkét kút tele legyen eredménnyel, áldással, békességgel, megnyugvással és megelégedéssel. Ámen.

MÁTHÉ SÁNDOR

MINDENNEK MEGSZABOTT IDEJE VAN

Préd 3,1-2

Életünk egyik vitathatatlan igazsága, amit az ószövetségi bölcsesség így fogalmazott meg: „Mindennek megszabott ideje van.” A felsorolás nem véletlenül kezdődik az emberi életet meghatározó két legbiztosabb ténnyel: születés és halál. Valaki azt mondta, hogy a születés és halál ikertestvérek. Így társítja ezeket a Prédikátor könyvének írója is.

Születés és halál! Mondhatnám: élet és elmúlás. Mennyire mások azok az érzések és gondolatok, melyeket e két fogalom vált ki belőlünk akkor, amikor kimondjuk, elgondolkozunk felettük. Emberi életünk lényegében e két ha-

tár közé van beszorítva. Igen, jól mondom: beszorítva, mert éppen ez a legnagyobb problémánk, hogy állandóan érezzük az idő szorítását. Születés és halál. Mi minden van e két határ között:

- sírás és nevetés, hallgatás és beszéd, szeretet és gyűlölet, béke és háborúság, hogy csak egy néhányat soroljak fel, emeljek ki a felsorolásból. Lényegében ez a mi emberi életünk. És a Prédikátor könyvének írója azt mondja, hogy mindennek megvan a maga ideje. Nem is vitatjuk ezt az igazságot. Én viszont úgy érzem, testvéreim, hogy nem mindig érvényesül ez az igazság. Nincs mindig meg az egyensúly a dolgok között. Hadd, ne vitassuk most a születés és halál egyensúlyát, amúgy is meghaladja emberi tudásunkat ezeknek titka, misztériuma. Inkább nézzük azokat a dolgokat, amelyek ránk, emberekre tartoznak.

Sírás és nevetés. Sírva jön világra az ember. Így jelzi, hogy megérkezett. Milyen boldog az édesanya, amikor meghallja ezt a sírást. És a felnövő gyermek, az egészséges gyermek ettől kezdve csak akkor sír, ha oka van rá. Milyen nagy öröm, amikor megjelenik arcán az első, tudatos mosoly, majd a nevetés. A felnőtt ember életében nagyon szétválasztódnak, differenciálódnak a fogalmak. És ténylegesen érvényesül az ősi igazság: megvan az ideje a sírásnak és nevetésnek egyaránt. Baj van azzal az emberrel, aki nevet akkor, amikor körülötte sírnak, vagy sír akkor, amikor körülötte nevetnek... hacsak nem örömkönnyekeket hullat.

Beszéd és hallgatás. Mennyire várjuk, hogy a kisgyermek kimondja az első szót, hogy beszéljen... Később viszont megtörténik, hogy nincs időnk meghallgatni, odafigyelni sem gyermekre, sem egymásra. Mondjuk a miénket, panaszolunk, panaszolnánk, ha volna ki meghallgasson. A legtöbb fájdalmat, lelki bánatot ez okozza.

Szeretet és gyűlölet... A szeretetre vágyunk, nem tudunk meglenni nélküle. De soha nem tudjuk, hogy mi lesz a részünk, ahogy egy másik helyen mondja a bölcsek könyve: „... az ember azt sem tudja, mi vár reá, szeretet, vagy gyűlölet lesz-e a része.” Egy dolog ez esetben is érvényes: mindennek megvan a maga ideje. A kérdést így is fel lehet, vagy fel kell tennünk: ha gyűlölök, miért gyűlölök? - és ha gyűlölnek, vajon miért gyűlölnek? Semmi sem véletlen. Mindennek megvan a maga ideje.

Háborúság és béke. Az ember békére teremtettet. És mégis, mennyi háborúság, mennyi békétlenség a világban, egyéni életünkben. Mi az oka?

Végül is, elfogadjuk az ősi igazságot. Talán azt nem értjük, hogy miért bomlott meg életünk rendje. Mintha még a természet rendje sem a régi volna. Halljuk is ezt sokszor, hogy bizony régen nem így volt... (évszakok ideje). Mintha minden cáfolni akarná az ősi igazságot.

Mindennek megszabott ideje van. Ismétlem, elfogadjuk elvileg, nem vitatjuk ennek érvényét, de ott van ajkunkon a kérdés: Ha ez így van, miért nem jut mégsem időnk semmire? Ez életünk egyik ellentmondása. A legszomorúbb vetülete ennek a kérdésnek az, hogy nincs időnk egymás számára sem.

Hadd legyenek egy kissé világosabb. Ez a halottak-napi megemlékezés is pontosan ebből a tudathól (bűntudathól), érzésből táplálkozik, hogy nincs időnk egymásra addig, amíg élünk, amíg együtt vagyunk. Aztán szereteteink halála után szeretnénk valamit jótenni az elmulasztottakból. Nem nevetséges, olcsó színjátás az egész? Isten őrizz, én nem akarom megkérdőjelezni

senkinek az érzéseit, de úgy érzem, hogy amit elmondottam, abban nagyon sok az igazság. A kérdés tehát marad : Ha mindennek megvan az ideje a nap alatt, akkor miért nem jut több időnk egymásra? Ez a halottak-napi megemlékezés is figyelmeztessen arra, hogy itt, a földi létben van szükségünk egymásra. Itt adjuk meg azt a szeretetet és tiszteletet, amelyet elhalt szeretteink sírja mellett próbálunk mutatni.

Sajnos, mai, elanyagiasodott világunkban az embert nem aszerint ítélik meg, hogy milyen kapcsolatokat tud teremteni embertársaival, hanem aszerint, hogy mennyire sikeres üzleti vállalkozásaiban, hogy mekkora profitot tud megvalósítani, milyen eredményesen és látványosan politizál, hányszor és milyen hangerővel éneklí a székely vagy nemzeti himnuszot.

Mindennek megszabott ideje van, mondja a Prédikátor könyvének írója. Én azt ajánlom, kedves testvéreim, hogy próbáljuk megtalálni a felsorolt dolgok közötti egyensúlyt. Sokkal emberibbé tehetjük életünket. Ámen.

MI LENNE, HA...?

Neh 2,1-5

Nehémiás szomorúsága... Miért szomorú? Mert a fogság után megmaradtak nagy bajban és gyalázatban vannak. Legnagyobb bánatuk, hogy Jeruzsálem is elpusztult, „várfala csupa rés és kapui tűzben égtek el”. „Mikor meghallottam ezeket, napokon át ültem és sírtam és gyászoltam, böjtöltem és imádkoztam a menny Istene előtt”.

Elhatározza, hogy elmegy és felépíti a várost, templomával együtt. A király elé megy, s kéri, hogy bocsássa el szolgálatából. A király észreveszi, hogy valami nincs rendben: „Miért szomorú az arcod, hiszen nem vagy beteg? Nem lehet ez más, csak a szív szomorúsága.”

- Hogyne volna szomorú az arcom, hiszen az a város, ahol őseim sírja van, rommá lett és kapuit tűz emésztette meg ! „Mit kívánsz tehát ? - hangzott a király kérdése”... küldj el engem Júdába, abba a városba, ahol őseim sírja van, hogy felépítsem azt!"

Megdöböntően szomorú, de csodálatosan szép jelenet, melynek olvas-tán a múlt vasárnapi prédikációhoz kapcsolódva mondanám el, hogy a Közép-Itáliát pusztító földrengés túlélői is hasonló érzéssel gondolhatnak arra, ami őket sújtotta.

Hogyne volna szomorú az arcuk... emberéletek, rombadólt házak, műemlékek, templomok... A pusztítás utáni állapot leírhatatlan. Amit mégis csodálni lehet a templomuk romjai felett búslakodó szerzetesek magatartásában az, hogy imádkoznak, templom hiányában a szabad ég alatt. Szomorúak, de nem esnek kétségbe, bíznak abban, hogy lesz erejük újjáépíteni a templomot.

Istenem! - még elgondolni is rossz, de mi lenne, ha egy napon összeomlanának templomaink, ha lehetetlenné válna az istentiszteletek tartása ? Van-e valami összetartó erő, a templomon kívül, ami megtartaná közösségeinket ?